

Εἰς τὴν Σαμαρεΐτιν (Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος)

[Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ἄγ. Ἰωάννης Χρυσόστομος](#) / [Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Εἰς τὴν Σαμαρεΐτιν. Τῆ ἡμέρᾳ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς

Φέρε τοίνυν σήμερον, ἀγαπητοὶ, καθὼς ἂν ἡ θεία χάρις δίδωσι, τοῖς εὐαγγελικοῖς θησαυροῖς ἐγχειρήσω μεν. Κοσμεῖ γὰρ τὸ περὶ ταῦτα φιλομαθὲς τὰς ψυχὰς, καὶ τὴν γήϊνην ἐκτείνει πρὸς οὐρανὸν ἕξιν. Καὶ γὰρ φιλομάθεια τὴν θαυμασίαν ἐκείνην Σαμαρεῖτιν ἐξ ὑδροφόρου κατεσκεύασεν ἔνθεον· εὐροῦσα γὰρ μαθημάτων θησαυρὸν, παρέδραμε· μᾶλλον δὲ οὐχ ἠῦρεν, ἀλλ' ἠῦρηται. Οὐ γὰρ ἀνέβαινε Χριστὸς ταῖς τῶν δεομένων ἀναζητεῖσθαι σπουδαῖς, ἀλλ' αὐτὸς ἐφ' ἐκάστης ὠδίνει βοήθειαν· συνείχετο μεριμνῶν παραλύτους, συναλγῶν τοῖς πυρέττουσι, τὰ τῶν τυφλῶν οἰκειούμενος, τὴν ἐπὶ τοῖς λεπροῖς περιφέρων φροντίδα, τρέχων εἰς δαιμονίωντων βοήθειαν, ἐκπλύνων ἐρῥυπωμένας ψυχὰς ἀπάντων, ὑδροφορούσαις διδάσκαλος.

Τότε γὰρ ἐκ τῆς ὁδοπορίας κεκοπιακῶς παρεκαθέζετο τῷ φρέατι· Ὁ γὰρ Ἰησοῦς, φησὶν, κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἐπάλληλος ἀπληστία φιλανθρωπίας· πρῶτον μὲν, ὅτι κέκμηκε, τῆς Σαμαρείτιδος σπεύδων προετοιμάσαι σωτηρίαν· δεύτερον, ὅτι ἐκαθέζετο, μένων σωθῆναι φανεῖσαν· τρίτον, ὅτι τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτῆς προσεδρίαν ἀνήλισκεν. Ὡρα ἦν, φησὶν, ὡσεὶ ἕκτη. Εἰ γὰρ καὶ Θεὸς ἦν, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον τοῖς τῆς φύσεως τέως περιεβέβλητο πάθεισιν, αἰσθανόμενος κόπων, ὑποκείμενος ὕπνω, διοχλούμενος πείνῃ, πᾶσαν ἔχων πρὸς ἡμᾶς πλην ἁμαρτίας συγγένειαν. Ἐνίκα δὲ ὅμως ἐν αὐτῷ τῶν σωζομένων ὁ πόθος τὸν τοῦ σώματος κόπον. Ἐβράδυνε μᾶλλον τοῦ κοπιαθέντος ἢ χρήζουσα, καὶ ὁ μὴ χρήζων παρέμενε.

Ἐφλέγετο τῷ τῆς μεσημβρίας αὐχμῶ, καὶ τὴν τῆς σωθησομένης παρουσίαν ἔκαιροτήρει. Ἐκαθέζετο γὰρ, φησὶν, ἐπὶ τῇ πηγῇ, οὐδὲ κατακλινόμενος τὴν θήραν ἀνέμενεν, ἀλλ' ὠδίνων παρασχεῖν σωτηρίαν, ἐν ἐτοιμῷ τῇ Σαμαρείτιδι προητοιμάζετο.

Ἡ δέ γέ που τάχα τῆς οἰκίας ἐξήει κατὰ μικρὸν προϊοῦσα, γυναικικοῖς χρωμένῃ βαδίσμασιν, ἀνειμένη, τὴν ὑδρίαν ἐπαγομένη, πρὸς καρπὸν ὡς ἐν ἀγρῷ θεωρίαν ἵσταμένη πολλάκις μεταξὺ τοῦ βαδίσματος. Ὁ κατάσκοπος ἄοκνος καὶ ἀφανῆς, θηρευτῆς ἐπιστήμων, κρύψας δὲ τὸν εὐεργέτην, ὡς ἐνδεῆς ἐμφανίζεται. Λέγει γὰρ, φησὶν, ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, δός μοι πιεῖν. Σπείρει τὴν φωνὴν, ὡς κόκκον ῥεμβομένη περιστερὰ· Δός μοι πιεῖν. Ὑποκρίνεται δίψαν ὁ ἐλθὼν αὐτῇ κεράσαι σωτηρίας ποτήριον· μᾶλλον δὲ, εἴ τις λεπτότερον τὴν φωνὴν μεταλλεύῃ, ἀληθὲς τοῦ Δεσπότης τὸ δίψος· ἐδίψα γὰρ τὴν αὐτῆς σωτηρίαν, καὶ δικαίως πρὸς αὐτὴν ἐβόα· Δός μοι πιεῖν. Ἔχεις, φησὶν, ἐν ἑαυτῇ κεκρυμμένην εὐγνωμοσύνης πηγὴν· ἀπ' ἐκείνης με νᾶμα γεμίσασα πότισον.

Ἄλλ' οὐκ ἠσθάνετο τῶν αἰνιγμάτων τὸ γύναιον, ψιλῇ δὲ φωνῇ προσέχουσα· Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Μεθ' ὁδοιπορίας κόπου δίκη τῷ Χριστῷ δογμάτων ἀπήντησεν· ἀλλ' ἅπαξ ἐλομένῳ τὰ ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδέξασθαι, φορητὰ τὰ συμβαίνοντα. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐκ Σαμαρείτιδος ἐπιτίμησιν φέρει. Ἦδετο γὰρ κατιῶν τῆς ἀξίας, ἵνα τῆς ἀμαρτωλοῦ εὐτελείας ἀναγάγῃ τὴν ψυχὴν. Ἀμαρτωλὴ τις εὐτέλεια τὴν Σαμαρεῖτιν κατεῖχε, πορνικῶ ἐρρύπαίνετο βίῳ, ἐραστὴν ἐξ ἐραστοῦ μετελάμβανε, γάμον εἶχε τὸν τοῦ ἔρωτος χρόνον, ὑπανδρος ἦν ἐρασταῖς νύμφη, χήρα τις διαπαντὸς καὶ νεόγαμος· μᾶλλον δὲ οὔτε χήρα καθαρῶς, οὔτε νύμφη· οὔτε γὰρ θανάτῳ τὸν πρῶτον κεχώριστο, οὔτε γάμοις νομικοῖς τοῖς δευτέροις συνήπτετο.

Τούτου μάρτυς πρὸς αὐτὴν ὁ Δεσπότης· Καλῶς, φησὶν, εἶπας ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ. Τοῦτο 61.744.10 ἀληθὲς εἴρηκας. Ἄλλ' ἦν μαργαρίτης βορβόρῳ φυρόμενος, καὶ τὸν τοιοῦτον οὐκ ἔλαθεν ἔμπορον· τῆς γὰρ ψυχῆς αὐγὰς ἐδείκνυ τοῖς ῥήμασι. Πῶς σὺ, φησὶν, Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Πῶς σύ; Καὶ τὸ, Σύ, θυμουμένης. Πῶς ζητεῖς παρ' ἐμοῦ πιεῖν; Εἰ μὲν ὡς ταῦτά μοι φρονῶν, ἔσομαί σοι πρὸς τὴν αἴτησιν ἔτοιμος· εἰ δὲ τὰ Ἰουδαίων ποθεῖς, μὴ ζῆτει παρ' ἄλλοφύλων δεξιῶσιν· μὴ δῶρον, ὅπερ ἀποφεύγεις, ἀπαίτει.

Ἐνόμιζεν ἡ Σαμαρεῖτις διὰ τὴν τῆς δίψης ἀνάγκην τὸν Κύριον Σαμαρειτικῇ σαγηνεύειν λατρεία· οὐκ ἦδει δὲ δεσμουμένη τοῖς ῥήμασιν· ἐδέδετο γὰρ τῇ πρὸς τὸν Κύριον ἀποκρίσει, μᾶλλον δὲ ταῖς παρὰ τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτὴν φωναῖς· Εἰ ἦδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, Δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Ἐπειδὴ μου, φησὶ, διασύρεις τὴν δίψαν, καὶ

καλεῖς Ἰουδαῖον πρὸς ὑμᾶς ἀκοινωνήτον, μάθε πολὺ τῆς ἐπ’ ἐμοὶ σφαλλομένη δοκιμασίας. Οὐκ οἶδάς μου τὴν ἀληθῆ γενεάν, οὐκ οἶδας τὴν παρ’ ἐμοῦ φιλοτιμίαν οὕσαν πολλήν, οὐκ οἶδας οἷα εὐροια τῆς πηγῆς παρ’ ἐμοί· εἰ γὰρ ἦδεις ἦτησας ἄν· νῦν δὲ ἀγνοοῦσαν οὐ μέμφομαι, αἰτησάση δὲ δίδωμι.

Πρὸς ὄρεξιν δίψης τὴν μὴ διψῶσαν κινεῖ πρὸς χρεῖαν ποτοῦ τὴν ποτίζουσιν στρέφει· τέτρωτο γοῦν τοῖς λόγοις τὸ γύναιον, καὶ τῷ τοῦ ὕδατος πόθῳ ἦλω. Προσπεσοῦσα γὰρ πρὸς τὸν Κύριον ἔλεγε, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Ἡ τὸ πρὶν ποτίζειν ἠξιωμένη, νῦν ἀξιοῖ ποτισθῆναι. Αἱ γὰρ εὐγενεῖς γινῶμαι εὐγέωργοι τυγχάνουσιν· οἷα τις ἦν ἡ τῆς μακαρίας ταύτης Σαμαρεΐτιδος γνώμη, οἷος ὁ τρόπος κεκαθαρμένος ἀκανθῶν ἀπιστίας, οὐκ ἔχων Ἰουδαϊκὴν βασκανίαν.

Αὕτη γὰρ τὸν Μεσσίαν προσδοκῶσα, καὶ τυχοῦσα τῆς αὐτοῦ θεϊκῆς διδασκαλίας, ἐπίστευσεν εἰλικρινῶς· καὶ οὐ μόνη τὸ δῶρον κατέσχεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτῆς πολίτας ἔπεισε πρὸς αὐτὸν δραμεῖν, ἀποστολικῶς κηρύξασα; Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποίησα. Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ὡ γυναικὸς σοφῆς ἠπίστατο ὅτι γυνὴ ἀπαράδεκτός ἐστιν εἰς μαρτυρίαν· διὰ τοῦτο τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῆς ἐπισπᾶται μάρτυρας, ἵνα πολλῶν πρόξενος σωτηρίας γένηται. Φησὶν οὖν ὁ εὐαγγελιστής· Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης, ὅτι· Εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ’ αὐτοῖς. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ· τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον, ὅτι Οὐκ ἔτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· ἡμεῖς γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἶδα μὲν, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

Εἶδες, ἀγαπητὲ, τοῦ Χριστοῦ τὴν δίψαν, καὶ πῶς βρῶμα καὶ πόμα τὴν σωτηρίαν εἶχε τῶν πιστευόντων ἐπ’ αὐτῷ; Ἐμὸν γὰρ, φησὶ, βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Τούτου χάριν διψῶν ποτίζει τὴν Σαμαρεῖτιν ὕδωρ, ἀντλήσασα δὲ αὕτη ἐπέδωκε δαψιλῶς τοῖς πολίταις αὐτῆς ἀφθόνως τὴν τοῦ Κυρίου δωρεάν. Διὰ ταύτης ὁ τοῦ Ἀβραάμ δῆμος Σαμαρειτικῆς γνώμης δυσμαθέστερος· τοῖς μὲν γὰρ οὐδὲ τὰ παρὰ τὸν ναὸν ὠφέλει μαθήματα· τῇ δὲ καὶ ἡ παρὰ τὸ φρέαρ διάλεξις ὠφέλει. Περιθώμεθα τοίνυν τὰ τῆς Σαμαρεΐτιδος εἰς ἑαυτοὺς καλὰ, ζῆλον οἰκειωσώμεθα θεῖον, φιλομαθίαν ποθήσωμεν εὐγνώμονα ἡμεῖς· κὰν ἐν ἐκκλησίᾳ διαλεγώμεθα τὰ θεῖα, νομίσωμεν καὶ 61.745 πρὸς ἡμᾶς λέγεσθαι τὸ πρὸς ἐκείνην παρὰ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, Τοὺς προσκυνοῦντας τὸν Θεὸν, ἐν 61.746 πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ· προσκυνεῖν. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή: agiazoni.gr